

**ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของ
พนักงานฝ่ายผลิตในโรงงานแปรรูปยางพาราแห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง**
**Factors Related to the Perception of Occupational Safety of
Production Workers in a Rubber Processing Plant in Rayong Province**

ชาลิสา พลายละหาร, สิทธิชัย จินหลง, สุรวีทย์ นันตะพร
คณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
*Email : Chalisa4work@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิตในโรงงานแปรรูปยางพาราแห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง จำนวน 121 คน มีการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบลำดับขั้น ทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านทัศนคติในการทำงานอย่างปลอดภัย ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน ปัจจัยด้านความรู้ในการทำงานอย่างปลอดภัย และปัจจัยด้านการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่าการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 95.90 สถานภาพโสด ร้อยละ 64.50 ช่วงอายุ 30-44 ปี ร้อยละ 60.30 จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 30.60 เป็นพนักงานระดับปฏิบัติการ ร้อยละ 92.60 อายุงานน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 53.70 ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน ร้อยละ 91.70 เคยประสบอุบัติเหตุจากการทำงาน ร้อยละ 8.30 โดยส่วนใหญ่ได้บาดเจ็บบริเวณนิ้วมือ ร้อยละ 60.00 ไม่ถึงขั้นหยุดงาน ร้อยละ 90.00 และเคยได้รับการอบรม ร้อยละ 82.60 ระดับทัศนคติด้านความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 คะแนน ระดับแรงจูงใจในการทำงานในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 คะแนน ระดับความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.79 คะแนน และระดับการรับรู้ด้านความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 คะแนน

ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำรูปแบบเพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างการรับรู้ด้านความปลอดภัยเพื่อนำสู่การป้องกันและลดการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานได้

คำสำคัญ : ระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน โรงงานแปรรูปยางพารา

Abstract

This research aimed to study the factors associated with the perception of occupational safety among production workers in a rubber processing factory in Rayong Province. The study sample consisted of 121 workers. A cross-sectional descriptive study was conducted using a stratified random sampling technique. Data were collected using a questionnaire that included factors such as personal characteristics, attitudes towards safe work practices, motivation for work,

knowledge of safe work practices, and perception of occupational safety. Data were analyzed by using the descriptive statistics. The results showed that most of the production workers in the rubber processing factory in Rayong Province were male (95.90%), aged 30-44 years (60.30%), had a highest education level of upper secondary school/vocational certificate (30.60%), and held operational positions (92.60%). The majority of the workers were single (64.50%) and had worked with the company for less than 5 years (53.70%). Most workers had never experienced an accident at work (91.70%), and those who had experienced an accident mostly injured their fingers (60.00%). The severity of the accidents was mostly not serious enough to cause lost work time (90.00%). In terms of safety training, 82.60% of the workers had received training. The overall attitude towards occupational safety was high (mean score of 3.85), as was the motivation for work (mean score of 2.96), knowledge of occupational safety (mean score of 15.79) and perception of occupational safety was high 3.90. This findings suggests that the primary data should be used for the perception of occupational safety promotion for prevention and reduce an accident rate in the workers of Rubber processing.

Keywords : Perception of occupational safety, Rubber processing factory

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาพัฒนาอุตสาหกรรมและมีแนวโน้มที่จะขยายตัวขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว ซึ่งในการทำงานภาคเกษตรกรรมนั้น ในสมัยก่อนยังไม่มีเครื่องมือหรือเทคโนโลยีมาอำนวยความสะดวกมากนักทำให้เกิดความไม่คุ้นเคยกับการทำงานในภาคอุตสาหกรรมมาก่อนและด้วยความที่เทคโนโลยีอุตสาหกรรมได้มีการพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้พนักงานประสบปัญหาด้านสุขภาพและความไม่ปลอดภัยในการทำงานก่อให้เกิดอันตรายจากการทำงานจนถึงบาดเจ็บ ทุพพลภาพ พิการ เสียชีวิต หรือเกิดโรคอันเนื่องมาจากการทำงาน ซึ่งนับวันมีอันตรายเพิ่มสูงขึ้นและมีความรุนแรงขึ้นประกอบกับพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มีหลักการส่วนใหญ่เป็นเรื่องการคุ้มครองแรงงานทั่วไปและมีขอบเขตจำกัดไม่สามารถกำหนดกลไกและมาตรการบริหารงานความปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก การปลูกยางพาราของไทยในปัจจุบันได้มีการขยายพื้นที่เพาะปลูกไปทั่วทุกภาคของประเทศในปี พ.ศ. 2558 ความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์แปรรูปยางพาราของประเทศไทยนั้นมาจากความต้องการใช้ภายในประเทศและความต้องการใช้จากต่างประเทศโดยส่วนมากเป็นความต้องการที่มาจากต่างประเทศและมีความต้องการใช้ในประเทศเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งผลผลิตยางแปรรูปขั้นต้นของประเทศไทยเพื่อการส่งออกจะอยู่ในรูปแบบน้ำยางข้น ยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง เป็นหลัก และส่วนที่ใช้ภายในประเทศจะใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราในระดับปลายน้ำ เช่น ยางล้อ รองเท้า ยางอุตสาหกรรม ถังมือและเส้นด้ายยางยืด เป็นต้น จากการศึกษาโรงงานยาพาราแห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง พบว่า กระบวนการผลิตในการผลิตสินค้าเส้นยางยืดทำได้โดยให้น้ำยางที่ผ่านการผสมเคมีแล้วไหลผ่านหลอด เล็กๆ ไปยังอ่างบรรจุกรดเพื่อทำให้เกิดการจับตัวเป็นเส้นด้ายก่อนนำไปล้าง ทำให้แห้งและอบด้วย

ให้สูงหรือคงรูปในตู้อบตามลำดับ ซึ่งพบอันตรายจากในหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นอันตรายที่อาจจะเกิดจากการสัมผัสสารเคมี ความร้อนในระหว่างขั้นตอนการผลิต เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อจะสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้กับหน่วยงานพิจารณากำหนดแนวทางดำเนินการให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับองค์กรเพื่อกำหนดทิศทางการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยและการปฏิบัติตามระบบความปลอดภัยที่ถูกต้อง ซึ่งจะช่วยให้เกิดผลดีต่อตัวพนักงานเอง ตลอดจนบรรลุผลตามนโยบายการบริหารด้านความปลอดภัยของบริษัทฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิตในโรงงานแปรรูปยางพาราแห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิตในโรงงานแปรรูปยางพาราแห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง

ทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ความหมายของศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

การรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่ร่างกายรับสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่ผ่านมาจากประสาทสัมผัสแล้วตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้นออกมา ซึ่งบุคคลจะแปลอาการสัมผัสให้มีความหมายมากขึ้น โดยการใช้ประสบการณ์เดิม ช่วยการแปลความหมายของสิ่งนั้นออกมาเป็นความคิดความรู้และความเข้าใจหรือการกระทำโดยการใช้ประสาทสัมผัสทางกาย และจิตใจเป็นเครื่องมือในการรับรู้ และประมวลผลตอบรับข้อมูลหรือสิ่งเร้าต่าง ๆ ออกมาเป็นพฤติกรรมตอบสนองของบุคคล

กระบวนการรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่ใช้ประสาทสัมผัสทางกายและจิตใจ ในการตอบสนองกับสิ่งเร้าที่มากระทบต่อระบบประสาทที่ใช้ในการรับรู้ดังกล่าว ออกมาเป็นความรู้สึก อารมณ์ พฤติกรรม

ทัศนคติ หมายถึง ความคิดเห็นที่มีอารมณ์หรือความรู้สึกที่มาก ประกอบเป็นแนวโน้ม อันเป็นความพร้อมที่จะให้มีการแสดงออกในการสนับสนุน หรือต่อต้าน สิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง

ความรู้ หมายถึง ที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน ความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะ รวมไปถึงสิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟัง การคิด หรือการปฏิบัติ

แรงจูงใจ เป็นกระบวนการที่จะเกิดขึ้นกับตัวบุคคลเมื่อได้รับการ กระตุ้นให้เกิดความต้องการ หรือความจำเป็นที่จะต้องตอบสนอง เพื่อให้เกิดความพึงพอใจ

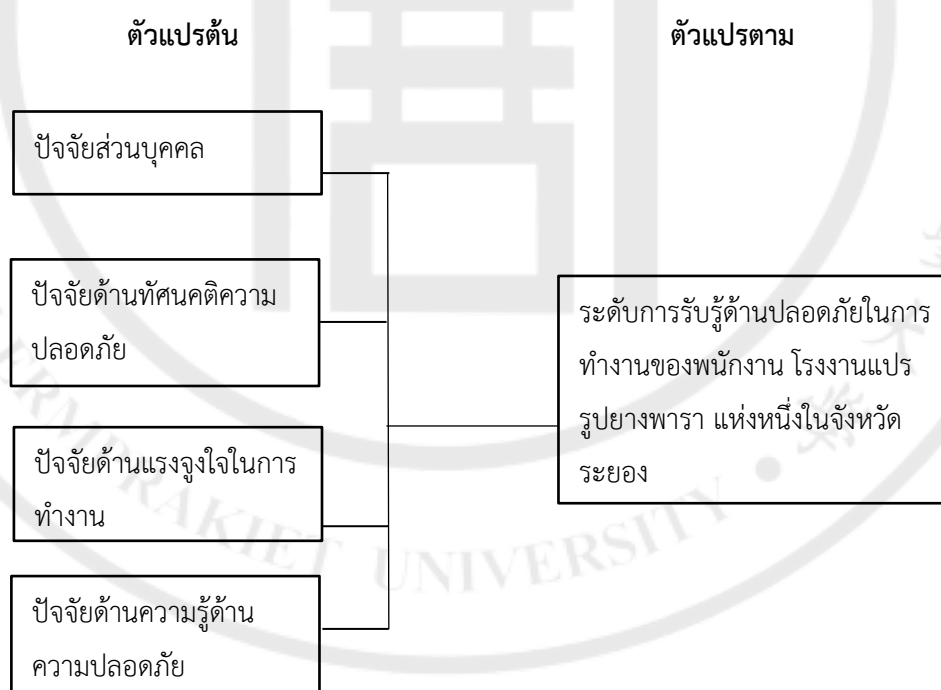
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุรัชย์ ตริยศิลานันท์ (2552) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้การจัดการความปลอดภัยของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมพลาสติกในจังหวัดนครราชสีมา วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้การจัดการความปลอดภัยของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมพลาสติกในจังหวัดนครราชสีมา พบว่าการรับรู้ของพนักงานต่อการจัดการความปลอดภัยในโรงงาน อุตสาหกรรมอยู่ในระดับสูง โดยมีการรับรู้ด้านการป้องกันความปลอดภัยมากที่สุด

ธนกร เปรยคง (2563) ศึกษาเรื่อง การศึกษาแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจทำงานก่อสร้างของแรงงานไทย วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแรงจูงใจในการทำงานที่ส่งผลต่อการตัดสินใจทำงานก่อสร้างของแรงงานไทยในพื้นที่ผลการศึกษาพบว่าด้านแรงจูงใจ ได้แก่ ความสำเร็จในการทำงาน นโยบายและการบริหารงานในองค์กร ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชาผู้ใต้บังคับบัญชา เงินเดือน และสวัสดิการ สถานภาพการทำงาน ความมั่นคงในงาน

วริฏฐิสา วีระพันธ์ (2560) ศึกษาเรื่อง การวิจัยเรื่องทัศนคติของพนักงานที่มีต่อระบบความปลอดภัยในการทำงานของบริษัทผลิตลวดเหล็กแรงดึงสูงแห่งหนึ่งในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดจังหวัดระยอง วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับทัศนคติของพนักงานที่มีต่อระบบความปลอดภัยในการทำงานของบริษัทผลิตลวดเหล็กแรงดึงสูงแห่งหนึ่ง พบว่า ทัศนคติของพนักงานที่มีต่อระบบความปลอดภัยในการทำงานของบริษัทผลิตลวดเหล็กแรงดึงสูงแห่งนี้ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยแบบภาคตัดขวาง (Cross – Sectional descriptive research) วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิตในโรงงานแปรรูปยางพาราในจังหวัดระยอง กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ซึ่งได้ขนาดตัวอย่าง 110 คน และเพื่อป้องกันการคาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างจึงเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 10 จึงได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจึงเท่ากับ 121 คน เกณฑ์การคัดเข้า พนักงานฝ่ายผลิตที่มีอายุตั้งแต่ 18 – 59 ปี และสามารถสื่อสารและอ่านภาษาไทยได้ เกณฑ์การคัดออก ตอบแบบสอบถามได้ไม่ครบสมบูรณ์ทุกข้อตามกำหนด การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Closed-end Questionnaire) ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 8 ข้อ 2) ข้อมูลทัศนคติความปลอดภัยในการทำงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ 5 ระดับ ตามมาตราวัดของ Likert (Likert scale) จำนวน 22 ข้อ 3) ข้อมูลแรงจูงใจในการทำงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ 5 ระดับ โดยใช้การสร้างแบบสอบถามแบบมาตราวัดของ Likert (Likert scale) จำนวน 15 ข้อ 4) ข้อมูลความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน แบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกตอบ ถูกต้องและไม่ถูกต้อง จำนวน 15 ข้อ และ 5) ข้อมูลการรับรู้ด้านความปลอดภัย ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ 5 ระดับ โดยใช้การสร้างแบบสอบถามแบบมาตราวัดของ Likert (Likert scale) จำนวน 20 ข้อ

เครื่องมือนี้นำไปตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยโดยผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และนำไปวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามที่มีในเครื่องมือ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือทุกหัวข้อมีค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไป ได้ค่าความเชื่อมั่นของเท่ากับ 0.76 ซึ่งมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการสอบถามวิจัยในครั้งนี้

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ทัศนคติ แรงจูงใจ ความรู้และการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างสรุปผลได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 95.90 สถานภาพโสด ร้อยละ 64.50 ช่วงอายุ 30-44 ปี ร้อยละ 60.30 จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 30.60 เป็นพนักงานระดับปฏิบัติการ ร้อยละ 92.60 อายุงานน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 53.70 ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน ร้อยละ 91.70 เคยประสบอุบัติเหตุจากการทำงาน ร้อยละ 8.30 โดยส่วนใหญ่ได้บาดเจ็บบริเวณนิ้วมือ ร้อยละ 60.00 ของผู้ไม่ถึงขั้นหยุดงาน ร้อยละ 90.00 และเคยได้รับการอบรม ร้อยละ 82.60

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยด้านทัศนคติความปลอดภัย ทัศนคติด้านความปลอดภัยในการทำงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.85 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีระดับทัศนคติด้านความปลอดภัยในการทำงานในระดับสูง ร้อยละ 100 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับทัศนคติด้านความปลอดภัย

ระดับทัศนคติด้านความปลอดภัย	ช่วงคะแนน	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
(n=121)							
สูง	2.68 – 4.00	121.00	100.00				
ปานกลาง	1.37 – 2.67	0.00	0.00	3.85	0.102	4.00	3.77
ต่ำ	0.00 – 1.33	0.00	0.00				
รวม		121.00	100.00				

ส่วนที่ 3 ข้อมูลปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน แรงจูงใจในการทำงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.96 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีแรงจูงใจในการทำงานอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 100 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับแรงจูงใจในการทำงาน

ระดับแรงจูงใจในการทำงาน	ช่วงคะแนน	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
(n=121)							
สูง	2.68 – 4.00	121.00	100.00				
ปานกลาง	1.37 – 2.67	0.00	0.00	2.96	0.987	3.20	2.75
ต่ำ	0.00 – 1.33	0.00	0.00				
รวม		121.00	100.00				

ส่วนที่ 4 ข้อมูลความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 15.79 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 100 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความรู้

ระดับทัศนคติความปลอดภัย	ช่วงคะแนน	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
(n=121)							
สูง	13.00 – 18.00	121.00	100.00				
ปานกลาง	7.00 – 12.00	0.00	0.00	15.79	0.279	18.00	13.00
ต่ำ	0.00 – 6.00	0.00	0.00				
รวม		121.00	100.00				

ส่วนที่ 5 ข้อมูลระดับการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ระดับการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.90 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีระดับการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 100 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการรับรู้ด้านความปลอดภัย

ระดับการรับรู้ด้าน ความปลอดภัย (n=121)	ช่วงคะแนน	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
สูง	2.68 – 4.00	121.00	100.00				
ปานกลาง	1.37 – 2.67	0.00	0.00	3.90	0.36	3.96	3.66
ต่ำ	0.00 – 1.33	0.00	0.00				
รวม		121.00	100.00				

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 95.90 สถานภาพโสด ร้อยละ 64.50 ช่วงอายุ 30-44 ปี ร้อยละ 60.30 จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 30.60 เป็นพนักงานระดับปฏิบัติการ ร้อยละ 92.60 อายุงานน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 53.70 ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน ร้อยละ 91.70 เคยประสบอุบัติเหตุจากการทำงาน ร้อยละ 8.30 โดยส่วนใหญ่ได้บาดเจ็บบริเวณนิ้วมือ ร้อยละ 60.00 ของผู้ไม่ถึงขั้นหยุดงาน ร้อยละ 90.00 และเคยได้รับการอบรม ร้อยละ 82.60 ปัจจัยด้านทัศนคติด้านความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 คะแนน ระดับแรงจูงใจในการทำงานในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 คะแนน ระดับความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.79 คะแนน และระดับการรับรู้ด้านความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 คะแนน เนื่องจากปัจจัยด้านทัศนคติความปลอดภัย ความรู้ด้านความปลอดภัย และแรงจูงใจในการทำงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงทั้งหมด ซึ่งอาจเกิดจากพนักงานมีการรับรู้ผ่านช่องทางการสื่อสารข้อมูลด้านความปลอดภัยในที่ทำงาน ได้แก่ เคยได้รับการอบรมด้านความอบรมด้านความปลอดภัยถึงร้อยละ 82.60 มีการติดต่อสื่อสารให้ความรู้และสัญลักษณ์ความปลอดภัยในที่ทำงานเพื่อสื่อสารให้พนักงานรับทราบและปฏิบัติตาม การอบรมด้านความปลอดภัยให้กับพนักงานประจำปีจนเกิดการเรียนรู้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่มีเกี่ยวข้องกับการรับรู้การทำงานที่ปลอดภัยของพนักงานฝ่ายผลิตโรงงานแปรรูปยางพาราแห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน พบว่าการรับรู้ด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับสูง เนื่องจากจากกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติด้านความปลอดภัย แรงจูงใจในการทำงานและความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานระดับสูงเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากพนักงานมีการรับรู้ผ่านช่องทางการสื่อสารข้อมูลด้านความปลอดภัยในที่ทำงาน ได้แก่ เคยได้รับการอบรมด้านความอบรมด้านความปลอดภัยถึงร้อยละ 82.60 มีการติดต่อสื่อสารให้ความรู้และสัญลักษณ์ความปลอดภัยในที่ทำงานเพื่อสื่อสารให้พนักงานรับทราบและปฏิบัติตาม การอบรมด้านความปลอดภัย

ให้กับพนักงานประจำปีจนเกิดการเรียนรู้ ทำให้เกิดการจดจำข้อมูลโดยอาจจะเป็นการนึกคิด การมองเห็น หรือการได้ยิน ซึ่งจะนำไปสู่ความรู้ในการปฏิบัติงานเพื่อความปลอดภัยที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรัชย์ ตรีศานันท์ (2552) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้การจัดการความปลอดภัยของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมพลาสติกในจังหวัดนครราชสีมา พบว่าการรับรู้ของพนักงานต่อการจัดการความปลอดภัยในโรงงาน อุตสาหกรรมอยู่ในระดับสูง โดยมีการรับรู้ด้านการป้องกันความปลอดภัยมากที่สุด และวริฏฐิสรา วีระพันธ์ (2560) ศึกษาเรื่อง การวิจัยเรื่องทัศนคติของพนักงานที่มีต่อระบบความปลอดภัยในการทำงานของบริษัทผลิตขวดเหล็กแรงดึงสูงแห่งหนึ่งในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดจังหวัดระยอง พบว่า ทัศนคติของพนักงานที่มีต่อระบบความปลอดภัยในการทำงานของบริษัทผลิตขวดเหล็กแรงดึงสูงแห่งนี้ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับกฤษฎา ดันเปาว์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานของบริษัทดีไลน์ คอนสตรัคชั่น จำกัด ผลการวิจัยพบว่า พนักงานส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวแปรให้ความเห็นต่อแรงจูงใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับธนากร เปรยคง (2563) ศึกษาเรื่อง การศึกษาแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจทำงานก่อสร้างของแรงงานไทย ผลการศึกษาพบว่าด้านแรงจูงใจ ได้แก่ ความสำเร็จในการทำงาน นโยบายและการบริหารงานในองค์กร ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชาผู้ใต้บังคับบัญชา เงินเดือน และสวัสดิการ สถานภาพการทำงาน ความมั่นคงในงานส่งผลต่อการตัดสินใจทำงานก่อสร้างของแรงงานไทยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไชยยันต์ รัชชกุล (2562) พนักงานจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงและอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในการทำงานมากกว่าพนักงานที่มีระดับการรู้สิ่งคุกคามสูง ส่งผลให้พนักงานสามารถตระหนักถึงความเสี่ยงและอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในการทำงานและสามารถหาวิธีป้องกันได้อย่างเหมาะสม เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดอุบัติเหตุ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุภาพร ทองมีและคณะ (2558) พบว่า ความตระหนักถึงอันตรายของพนักงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อภิญญา อิงอาจ พรรัตน์ แสดงหาญ และสรญา พุทธิชิน (2558) พบว่าระดับการรับรู้สิ่งคุกคาม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมปิ่นทองจังหวัดชลบุรี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้ จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับสูงทั้งหมด เพื่อส่งเสริมให้พนักงานมีการรับรู้อย่างต่อเนื่อง บริษัทควรดำเนินจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านทัศนคติ สร้างแรงจูงใจและเพิ่มความรู้ในการทำงานให้กับพนักงานอย่างสม่ำเสมอ เช่น การสร้างแรงจูงใจโดยการให้รางวัลหรือใบประกาศกับพนักงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีด้านการสวมใส่ PPE ดีเด่น เป็นต้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งต่อไป

1. การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการรับรู้การทำงานที่ปลอดภัยของพนักงานฝ่ายผลิตโรงงานแปรรูปยางพาราแห่งหนึ่งในจังหวัดระยองเท่านั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรนำไปวิจัยปรับใช้กับแผนกอื่นๆ ภายในบริษัทเพื่อจะให้เกิดความครอบคลุมเกี่ยวกับการรับรู้การทำงานที่ปลอดภัย
2. การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาการพัฒนาารูปแบบการสร้างการรับรู้ด้านความปลอดภัยที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของการทำงานในพื้นที่ฝ่ายผลิตโรงงานแปรรูปยางพาราแห่งนี้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กัตถัญญ หิรัญญสมบุรณ์. (2545). การบริหารอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชั่น
- กมลวัฒน์ ยะสารวรรณ. (2547). การรับรู้ภาวะเครียดของพนักงานท่าเรือแหลมฉบัง. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- แก้วอุทัย แก้วชัยเทียม (2548) การรับรู้การจัดการความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ของพนักงานระดับปฏิบัติการ, ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมและองค์การ ภาควิชา มนุษยศาสตร์ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- จิตรา วิมลธารง. (2538). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ ทักษะ ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยกับการ จัดการความปลอดภัยของผู้ควบคุมงานในโรงงาน อุตสาหกรรมผลิตยางรถจักรยานยนต์ในจังหวัด สมุทรสาคร. : วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จารินี จิระพันธ์.(2548). การพัฒนาเจตคติที่มีต่อความปลอดภัยของพนักงานโรงงานกลั่นน้ำมัน โดย ใช้โปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัยแบบผสมผสานศึกษาเฉพาะกรณี บริษัท ไทยลิบเบส จำกัด(มหาชน). มหาวิทยาลัยรามคำแหงกรุงเทพมหานคร.
- ชัชวาลย์ เมธิกุล. (2554). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำกิจกรรม CCCF ของพนักงานฝ่ายผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ บริษัท ไทยซัมมิท โอโตพาร์ท อินดัสตรี จำกัด.งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต , สาขาวิชาการบริหารธุรกิจอุตสาหกรรม,วิทยาลัยการบริหารและจัดการสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ณัฐกิตติ์ วัฒนพันธ์. (2549). การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานและพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของพนักงานบริษัทผลิตภัณฑ์และวัตถุดิบก่อสร้าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ] กรุงเทพฯ.
- ธานน ธนัตสินธร. (2557). การรับรู้ด้านความปลอดภัยและพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของพนักงานระดับปฏิบัติการกรณีศึกษา: บริษัท บีโตร์เลียมและบีโตร์เคมี แห่งหนึ่ง. [การ ค้นคว้าอิสระ]. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ธนากร สุวรรณ.2554.ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานกับการบาดเจ็บ จากการทำงาน ของคนงานก่อสร้าง:กรณีศึกษาบริษัทผู้เงินจำกัด.วิศวกรรมศาสตร์ มหาบัณฑิต. สถาบันเทคโนโลยีพระ จอมเกล้าพระนครเหนือ
- บุญชัย สอนพรหม. การศึกษาทัศนคติของคนงานก่อสร้าง ต่อสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุใน อุตสาหกรรมก่อสร้าง : กรณีศึกษา บริษัท เอส ดับบลิว ที เทคโนโลยี แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด (วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี; 2555.
- พัทธ์วริน ปวินท์วิธ (2554). การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน และพฤติกรรมการทำงานที่ ปลอดภัยของพนักงาน บริษัทปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน). สารนิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ภัทรทียา กิจจิวิ. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิตในโรงงาน อุตสาหกรรมผลิตอาหารและเครื่องดื่ม เขตอำเภอสามพรานจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

มณีนันท์ อีระวิวัฒน์. (2538). การประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันโรคเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการขับชีรณ
จักรยานยนต์ของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดกาญจนบุรี, วิทยานิพนธ์ปริญญาโท.
มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.

สุริยา กอทุ. (2554). การจัดการการรับรู้ความปลอดภัยและพฤติกรรม ความปลอดภัย ในการทำงานของพนักงาน
ระดับปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรม เขตอำเภอเขาเย้อย จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

วงศ์วรุตม์ บุญญาโกมล และคณะ. 2557. คู่มือความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการ มหาวิทยาลัยมหิดล.

วรารกร ช่วยสกุลและฐิติรัตน์ ถาวรสุจริตกุล. (2565). การจัดการความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน ระดับ
ปฏิบัติการในอุตสาหกรรมปิโตรเคมี เขตพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก. วารสาร บริหารธุรกิจ
อุตสาหกรรม, 4(1), 60-73.

สุดารัตน์ หอมหวาน. 2552. หลักการปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ. คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัย อุบลราชธานี.